

АНАЛІЗ СИСТЕМИ ПОКАЗНИКІВ СТАНУ ТА РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ КРАЇНИ

Запорізька державна інженерна академія, кафедра ІТЕББ

Економічний потенціал країни характеризує можливості національної економіки виробляти матеріальні блага, надавати послуги, задовольняти економічні потреби суспільства. Ці можливості дають всі наявні в країні ресурси – виробничі, матеріальні, трудові, природні, фінансові, науково-технічні, інформаційні та ін. Відповідно економічний потенціал включає як складові частини виробничий, трудоворесурсний, фінансовий, науковий та інші види потенціалів.

Для економіки України важливою проблемою є дослідження сутності, джерел розвитку та використання економічного потенціалу країни, що виступає основою для розробки майбутніх тенденцій в економіці, визначення пріоритетних напрямів тощо. Серед робіт вітчизняних учених щодо дослідження економічного потенціалу є праці таких економістів, як А.Задоя, О.Левченка, І.Лукінова, В.Іваницького, Л.Руденка, С.Лісовицького, С.Мочерного та інших.

Подібний аналіз дає змогу визначити такі характеристики, як місткість розміщення ресурсів і виробництва, ефективність ресурсних обмежень, сприйнятливості регіону до інновацій. Аналіз також має надати оцінку ступеню використання наявних ресурсів, або потенціалу (розуміється рівень фактичного застосування потенціальних можливостей регіону), інерції економічного зростання і соціально-економічних параметрів. Виробничо-технологічний потенціал – сукупність засобів виробництва, а також існуючих технологічних способів їх використання в економічній діяльності. Трудовий потенціал – трудові ресурси регіону або країни включаючи підприємницькі спроможності. Природно-ресурсний потенціал характеризує природні багатства економіки регіону уже залучені в господарський оборот, а також доступні для освоєння при даних технологіях і соціально-економічних відносинах. Науково-технічний потенціал – потенціал, який є в розпорядженні регіону або країни у галузі науково-дослідницьких та проектно-конструкторських розробок. Внутрішньо-економічний потенціал – частина загального економічного потенціалу економіки регіону орієнтована на задоволення внутрішніх потреб регіонального виробництва та соціальної сфери. Експортний потенціал – здатність економіки регіону виробляти продукцію, конкурентоспроможну на світових ринках, експортувати її в достатніх обсягах за світовими цінами.

Таким чином, для реальної оцінки економічного потенціалу регіону вважається доцільним включити в це комплексне поняття наступні показники та виділити конкретні пріоритети:

$$EP = f(Pr * Tr * Vp * Np * Ip * Ep * ESp)$$

де Pr – показник забезпеченості регіону природними ресурсами;

Tr – показник забезпеченості регіону трудовими ресурсами;

Vp – показник наявних виробничо-технологічних потужностей;

Np – показник науково-технічного потенціалу регіону;

Ip – інформаційний потенціал регіону;

Ep – торгово-експортний показник регіону;

ESp – екологічний потенціал регіону.

Таким чином, дослідження причинно-наслідкового зв'язку показників економічного потенціалу дозволяє збільшити ефективність використання наявних ресурсів країни для забезпечення стійкого економічного зростання українських підприємств в умовах виникнення можливих нестабільних та кризових явищ в економіці.